

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRI

Reykjavík 5. nóvember 2020
Tilvisun: 2020100081

Alþingi
Kirkjustræti
101 Reykjavík

Umsögn ríkislögreglustjóra um frumvarp til laga um fjarskipti, 209. mál á 151. löggjafarþingi

Embætti ríkislögreglustjóra fagnar framkomnu frumvarpi til nýrra laga um fjarskipti. Embætti ríkislögreglustjóra vill einnig undirstrika að tekið er heilshugar undir umsögn embættis lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu, dags. 11. júní sl. og þau sjónarmið og röksemdir sem þar eru tíundaðar. Hér fyrir neðan koma fram þær athugasemdir sem ríkislögreglustjóri hefur við einstakar greinar frumvarpsins, bæði þar sem tekið er sérstaklega undir það sem kemur fram í umsögn lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu og það sem embættið telur að koma þurfi sérstaklega á framfæri varðandi einstakar greinar.

Takmörkun fjarskipta vegna truflana eða sérstakra aðgerða.

5. mgr. 29. gr.: „Að fenginni beiðni frá Fangelsismálastofnun getur Póst- og fjarskiptastofnun veitt heimild fyrir truflun þráðlausra fjarskipta innan sérstaklega afmarkaðs svæðis vegna framkvæmdar á öryggis- og refsigæslu. Áður en slík heimild er veitt skal stofnunin leita álits fjarskiptafyrirtækja sem veita þráðlausa fjarskiptaþjónustu á viðkomandi svæði.“

Hvað varðar 5. mgr. 29. gr. frumvarpsins vísast til umsagnar lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu og tekið heilshugar undir þau sjónarmið sem þar koma fram sbr. „Að mati lögreglustjóra getur verið nauðsynlegt fyrir lögreglu að hafa heimild til að óska eftir truflun fjarskipta á ákveðnum svæðum, t.a.m. í tilteknum lögregluaðgerðum þar sem almannahætta er til staðar. Lagt er til að orðalagi ákvæðisins verði breytt þannig að lögregla geti einnig óskað eftir slíkri heimild að áþekktum skilyrðum uppfylltum.“

Embætti ríkislögreglustjóra telur að lögregla þurfi auk þess að hafa heimildir til notkunar á búnaði til truflunar þráðlausra fjarskipta og lögð áhersla á nauðsyn þess að lögregla hafi heimild til að flytja inn, eiga og nota slíkan búnað í einstökum lögregluaðgerðum eða sérstökum málum.

Gögn um fjarskipti

3. mgr. 89. gr.: “Þrátt fyrir ákvæði 1. og 2. mgr. skulu fjarskiptafyrirtæki, í þágu rannsókna sakamála og almannaöryggis, varðveita lágmarksskráningu gagna um fjarskiptaumferð notenda í sex mánuði. Lágmarksskráningin skal tryggja að fjarskiptafyrirtæki geti upplýst hver af viðskiptavinum þess var notandi tiltekins símanúmers, IP-tölu eða notandanafns, jafnframt því að upplýsa um allar tengingar sem notandinn hefur gert, dagsetningar þeirra, hverjum var tengst og magn gagnaflutnings til viðkomandi notanda. Fjarskiptafyrirtæki skal tryggja vörslu framangreindra gagna og er óheimilt að nota eða afhenda umræddar upplýsingar öðrum en lögreglu eða ákærvaldi í samræmi við ákvæði 92. gr. Eyða ber umferðargögnunum að þessum tíma liðnum enda sé ekki þörf fyrir þau á grundvelli 2. mgr.”

Hvað varðar 3. mgr. 89. gr. frumvarpsins, þar sem segir m.a. að fjarskiptafyrirtæki eigi að geta upplýst lögreglu um „hver af viðskiptavinum þess var notandi tiltekins símanúmers, IP-tölu eða notandanafns“ er mikilvægt að lögregla hafi einnig heimild til þess að fá veittar upplýsingar um „hvaða símanúmer tiltekinn viðskiptavinur var með á ákveðnu tímabili.“

Eins og ákvæðið hljóðar núna virðist heimildin einskordast við að lögreglu sé heimilt að óska eftir því hvaða einstaklingur sé notandi tiltekins númers en brýnir hagsmunir geta verið fyrir því að lögregla geti óskað upplýsinga um hvaða númer eru í notkun tiltekins viðskiptavinar. Skýrt þarf að kveða á um að fjarskiptafyrirtækjum sé heimilt að veita lögreglu þær upplýsingar.

Rannsókn sakamála

3. mgr. 92. gr.: “Í þágu rannsóknar máls er lögreglu heimilt að leggja fyrir fjarskiptafyrirtæki að varðveita þegar í stað tölvugögn, þ.m.t. gögn um tölvusamskipti. Fyrirmæli lögreglu geta eingöngu tekið til gagna sem þegar eru fyrir hendi. Í fyrirmælunum á að koma fram hvaða gögn eigi að varðveita og hve lengi en sá tími má þó ekki vera lengri en 90 dagar.”

Um 3. mgr. 92. gr. í frumvarpinu vísast til umsagnar lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu og tekið undir þau atriði sem koma fram í umsögninni. Embætti ríkislögreglustjóra vill áréttta varðandi umfjöllun um tímamörk á gagnavörslu mikilvægi þess að lögregla geti óskað varðveislu gagna sem verða til þar til dómsúrskurður liggur fyrir, og jafnvel lengur, enda yrði krafan ávallt háð samþykki dómstóla.

Að lokum vill embætti ríkislögreglustjóra koma því á framfæri að mikilvægt sé að haft verði samráð við embættið við meðferð frumvarpsins fyrir Alþingi komi til skoðunar breytingar á þeim ákvæðum er snúa að heimildum lögreglu í framkomnu frumvarpi.

Umsögn send rafrænt 5. nóvember 2020